СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРҐАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ — OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIV. Ч. 163. Джерзі Сиґі, Н. Дж., середа, 15-го липня 1936. — VOL. XLIV. No. 163. Jersey City, N. J., Wednesday, July 15, 1936. THREE CENTS

ПОМІЧ УРЯДУ ФАРМЕРАМ

ВАШИНҐТОН. — У навіщені посухою околиці виїхав представник уряду, Тоґвел, який має розглянути ситуацію й виготовити плян, якби обернути великі пшеничні простори назад на пасовиська, а спору частину населення переселити в інші околиці. Уряд обчисляє, що коло 120,000 фармерських родин потерпіли поважно від посухи, і що ці родини у грудні цього року знайдуться у крайній нужді. Уряд мусітиме перебрати їх у цілости на своє удержання. Уряд передбачає теж піддержку фармерському живому інвентареві й задумує одну частину худоби перегнати в інші околиці, частину викупити, а на решту худоби давати позички по $25 від штуки, щоби тим можна було прокормити її до наступного року. Кліматичне бюро записало в посушних околицях значну обнижку температури. В деяких околицях навіть впали доці, які уважають переломом посухи й зворотною точкою до кращого.

ПРИГОТОВЛЯЮТЬ РУЗВЕЛТОВІ КОРОЛІВСЬКЕ ПРИНЯТТЯ.

КВЕБЕК (Канада). — Президент Рузвелт вибирається 31-го липня з візитою до Квебеку, як гість ґубернатора лорда Твідсмура. Там приготовляють йому принятя таке, яке віддають тільки королям. Крім бенкетів, вуличних декорацій, почестей сторожі і т. п. артилєрія на його принятя вистрілить 21 разів з гармат.

ЗАПЕРЕЧУЄ НЕДОСТАЧУ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ.

ВАШИНҐТОН. — Секретар рільництва Волес рішучо заперечив, начеб внаслідок посухи скількість харчевих продуктів скорчилась до тої міри, що не вистане на цілий рік. „Про недостачу харчів не може бути й мови", говорив він. „Ми тепер значно краще засоблені в пашу і корм для живого скоту, ніж у 1935 р. Маємо теж багато ярини й інших фармерських продуктів". Секретар Волес ствердив брак кукурудзи, одначе додав, що це не буде мати більших впливів на підвишку цін харчевих продуктів, хіба тільки піднесе ціни на вепровину, але не зараз, тільки аж на наступний рік.

ЗАКИДАЮТЬ РЕПУБЛИКАНЦЯМ АНТИСЕМІТИЗМ

ТОПЕКА (Канзас). — Голова републиканського виборчого комітету, Гемилтон, заперечив публично всякі вістки про те, начеб то він і цілий провід Републиканської Партії є настроєні проти жидів. Гемилтон заявив, що за ніяку ціну не хоче допустити у виборчу кампанію расової, чи релігійної ненависти. Про ґубернатора Ландона, републиканського кандидата, він сказав те саме й навів перегляд його минулої політичної діяльности, яка виразно вказує, що Ландон усе боровся з расовими, чи релігійно-фанатичними змаганнями. Ці вістки, говорив Гамилтон, пускають противники Републиканської Партії на те, щоб „затемнити димом перемогу републиканців, до якої вони зовсім певно прямують".

РОЗКОЛ У „ТРЕТІЙ" ПАРТІЇ.

ШІКАҐО. — Між ґрупою д-ра Тавнсенда і конґресменом Лемке, кандидатом на президента з боку партії „злуки", прийшло до непорозумінь, так, що після конференції, яку вони мали в Шікаґо, д-р Тавнсенд відтягнув свою обіцянку піддержувати Лемке. Тавнсенд сказав, що цеї середи його ґрупа буде мати свою власну конвенцію в Клівленді і вона там рішить, що далі робити. Він не виключав можливости, що його ґрупа видвигне власного кандидата.

ОРҐАНІЗУВАННЯ СТАЛЕВИХ РОБІТНИКІВ.

БЕТЛЕГЕМ (Пенсилвенія). — В Бетлегемі, де знаходяться великі фабрики заліза і сталі, комітет промислової орґанізації заснував своє бюро, в якому є зложена всякого роду література та в якому міститься штаб юнійних орґанізаторів. Завданям цього бюра є орґанізувати тамошніх сталевих робітників у промислові юнії, над якими домінує провід предсідника юнії вуглекопів, Джана Луиса. У звязку з цими заходами фабрики готовляться до протиоборони й збільшили фабричну сторожу.

ПРОЦЕС ЗА АНТИСЕМІТИЗМ.

НЮ ЙОРК. — Роберт Едмонсон, якого заскаржили до суду за протижидівську пропаґанду, віс через свого адвоката формальне заперечення своєї вини. Заходи своїх противників він назвав „спробою здушити в Америці свободу преси". У свойому заприсяженому зізнанню він далі обороняв своє становище, кажучи, що „в часі його довгої журналістичної професії він міг зовсім виразно запримітити небезпечні жидівські провідні сили, які підкопують американське політичне, економічне, релігійне і суспільне життя, та які створюють загадочну стіну проти господарського уздоровлення".

ВЕЛИКА ЕКСПЛЬОЗІЯ В КУРІТІБІ.

Дня 3. червня, в год. 4-тій пополудні, сталася в Курітібі (Бразилія) велика катастрофа. В центрі міста вилетів у повітря склад вибухових матеріялів. Сила вибуху була надзвичайна, а наслідки її страшні. Три доми з мешканцями й фабричними заведеннями обернулись у купу румовища, переміщаного з людськими трупами, меблями, деревом, бльоками цегол, камінням і т. п.

Зараз після вибуху, що було чути на 30—40 кільометрів, поліція замкнула місце катастрофи кордоном. Негайно зявились там відділ 15 баталіону стрільців, вогнева сторожа, військова паранська поліція і санітарні авта й приступили до ратункової акції, що тревала до пізної ночі. В катастрофі згинуло 7 людей, між ними студент медицини й журналіст Сіро Санс Дуро. Його тіло забальсамовано й вислано рідні в Сан Павло. Ранених було 12 осіб.

Шкоди матеріяльні великі. Крім згаданих трьох домів, які цілком знищені, ушкоджено також багато поблизьких домів. Власника складу арештовано.

ТІТІКАКА.

Таку назву має найдивніше на світі озеро, що лежить на границі між Перу й Болівією на висоті 3,850 метрів понад морським рівнем. Найбільша загадка озера в тім, звідки в ньому береться вода. До Тітікаки не вливається ні одна ріка, ані потік, довкруги камінна пустиня. З величезної поверхні озера (8,330 кв. км.) випаровує щоденно 50 міліонів тон води — отже озеро повинно скоро висохнути, а тимчасом рівень води все такий самий. Дослідники догадуються, що вода підходить із якихсь особливо обильних підземних джерел. Друга загадка та, що в Тітіката майже нема риби; є лише дві відміни миршавих і зовсім непридатних до їди рибок. Місцеві індіяни розказують, що на дні озера затоплені великі маси золота. — Цими днями вибирається з Лондону велика дослідна експедиція, що має прослідити ті таємниці.

ЗЛОЧИНИ.

В Княжі, пов. Снятин, 57-літній Юрко Грицюк убив свого 27-літнього сина Василя. Убив двома ударами поліна по голові вночі, як син спав. Причиною були родинні сварки. Вбивник арештований. — У Фирлеєві, пов. Рогатин, Гаврило Кічута і три його товариші побили дручками на смерть 27-літнього Олексу Марусяка. Всі чотири арештовані. — В Гербутові, пов. Рогатин, Анна Чернець отруїла жінку свого брата, Клявдію, чемерицею. Лікар уратував Клявдію, Анну арештували. Причина й тут родинні незгоди. — В Павлокомі, пов. Березів (зах. Лемківщина), Теодор Круль у сварці з Влад. Рудавським за ґрунт ударив Рудавського ґумовою палицею по голові і вбив на смерть. Круля арештували.

ВСЮДИ ВИННІ УКРАЇНЦІ.

В селі Уклай на пограниччі нешавського повіту в Познанщині 30-літній Вільгельм Лешнер, німець, посварився зі своїм односельчанином Яковом Шварцом з причини купна коней. Від сварки дійшло до бійки, причому Шварц пробив ножем на смерть Лешнера. Як твердить варшавський „Час", Шварц є українцем (?) і прийшов після війни із Сх. Галичини. Ще трохи, а всі злочини в цілій Польщі походитимуть тільки від українців.

БАТЬКО, ЩО ГІРШИЙ ЗВІРИНИ.

Окружний суд у Стрию засудив кравця Стефана Панчишина з Демні на 2 роки тюрми за нелюдські знущання над власною 3-літньою дитиною. Це дитина нешлюбна. Мати не мала з чого жити і пішла на заробітки, а дитину лишила в нешлюбного батька. Панчишин страшенно побивав дитину, морив голодом, заставляв їсти гній.

АВТОМОБІЛЕВІ ПЕРЕГОНИ.

В Ріо де Жанейро відбулись великі автомобілеві перегони, в яких взяли участь бразилійські, арґентинські, портуґальські й італійські автомобілісти. Перший прибув до мети арґентинець Кополі; другий — арґентинець Кару; третій — бразилієць Ман. Тефе. Перегонам приглядались один міліон осіб.

ЯЗВА ГАДЮК В ІНДІЇ.

З Бомбаю повідомляють: Не зважаючи на введення урядом охоронних засобів, згинуло в минулому році в самій лише середній Індії аж 1,200 осіб від укушення їдовитими гадюками. До того тигри роздерли 33 особи, леопарди й пантери — 28 осіб, інші хижаки 100 осіб. Хижаки й змиї нерідко вдираються аж до людських осель.

ЧАРІВНА ПАЛОЧКА.

Віденський аристократ ґраф Сельдерн-Рессеґіє вернувся з довгої дослідчої подорожі, щоби перевірити силу т. зв. чарівної палочки, яка вказує притаєні підземельні багатства. Це одно з найтемніших явищ, що межує для деяких з „окультизмом". Є люди наділені дивною маґнетичною силою; коли така людина перейде біля місця, де є підземельна сильна течія якогось металю, енерґія знід землі передається палочці і тілу; палочка якби потягла судорогом руку і за хвилину вепокоюється. Ґраф Сельдерн знайшов таку чутливу особу Марію Спеляк і вибрався з нею на галицьку землю, де має свій торфовий і нафтовий терен. Це „медіюм" віднайшло місце, де можна копати шахту, щоб знайти нафту. Жива „чарівна палочка" мусить дуже довго підготовлятися, щоб придушити в собі всі нахили і перемінитись у чутливе знаряддя, що втягає в себе голоси землі. Той, що кермує працею такої особи, мусить бути сам ученим ґеольоґом. Ґраф Сельдерн вірить, що колись буде можна відкривати підземельні багатства при помочі таких вражливих людей і „чарівних палочок".

ЖЕРТВИ БУКАРЕШТЕНСЬКОЇ КАТАСТРОФИ.

Наслідком завалення трибуни підчас військової паради в Букарешті вмерло досі поверх 100 осіб. Кількасот осіб є ранених, із них багато тяжко. До судової відповідальности за лиху будову потягнено 10 осіб. Катастрофа потягне ще тяжкі матеріяльні консеквенції для громади міста Букарешту. Пошкодовані і родини небіжчиків зголосили фінансові претенсії на 100 міліонів левів.

ФАТАЛЬНА ЗАБАВА З ПОРОХОМ.

У Хатках, пов. Тернопіль, 16-літній Фр. Бичковський зробив собі з фляшки бомбу, в яку насипав стрільного пороху і заткав тліючою шматкою. „Бомба" не вибухала і товариш Бичковського, Адам Оконь, пішов дивитися, що з нею — а тоді вона вибухла. Оконеві вибило око й покалічило його на цілому тілі.

ПОЛІЦАЙ УБИВНИКОМ.

В Медині, пов. Перемишль, знайшли трупа господаря Йосифа Рабія, що лежав на дорозі. Доходження виказало, що вбив його підчас сварки зять Казимир Машталерж, постерунковий поліції. Душогуба арештовано.

ВОДНИЙ РОВЕР.

Матей Гордлічка з Красного Ставу зголосив у патентовім уряді у Варшаві свій винахід — ровер, що їде і по сухім і по воді. На суші він їде як звичайний ровер, у воді держиться на верха великим обємом одон на колесах та пливками по боках, а пливе вперед шрубою, що причеплена до заднього колеса і получена з педалами. Гордлічка каже, що внедовзі буде пописуватися своїм винаходом на Вислі.

ЮВИЛЕЙ СТОЛИЦІ ЗОЛОТА.

У червні столиця Трансвалю — Йоганнесбурґ — святкувала 50-ліття своїх засновин. За той час став він міліоновим містом із хмародерами, величезними вулицями, парками та музеями. Розвиток цей зрозумілий — цеж осередок копалень золота. Оснував місто Джордж Вокер. Раз проїжджав він туди степом; від удару кінського копита щось заблестіло — це була перша грудка золота. Сам його відкривник умер у нужді, а за відкриті ним копальні 15 літ пізніше розгорілась війна бурів з анґлійцями. Від часу, як край узяли у свої руки анґлійці, золота добували щораз більше; у 1907 на 27 міл. фунт. ст. У 1935 р. дві експльоатаційні фірми у Трансвалі заплатили самих податків 10 міл. фунт. ст. У Йоганесбурґу найбільше білих людей зпоміж усіх африканських міст — 300,000. Туземців є там 700,000, з них 300,000 занятих у копальнях. Хоч нині це місто цвіте, — вік його порахований. Ґеольоґи та інжініри обчислили, що добувати золото можна буде там іще 45 літ; знайдеться там його ще на 2 міліярди фунтів. Коли копальні вичерпають свій запас, місто буде невідхильно занепадати.

БАНДИТСЬКИЙ НАПАД КОМУНІСТІВ-ГОРЛОРІЗІВ У БРОДАХ

ЛЬВІВ. — „Новий Час" подає, що в неділю, 28. червня, відбулося в Бродах величаве Просвітянське Свято, яке вказувало на те, що Брідщина відродилась уже з москвофільського дурмана. На свято прибули теж і московські наймити і перивали бесідникам за кожним разом, коли вони говорили про московський гнет на Україні під Советами. Наші перевертні взяли собі ще до помочі комуністів жидівських і польських, узброєних у ножі, кастети і палиці. Та плян цеї міжнаціональної зґраї, щоб розбити свято, не вдався. Учасники свята, зокрема впорядники і луговики, дали хуліґанам належну відправу. Та всетаки комуністична авантура не обійшлася без болючої жертви. Якийсь комуніст, здається поляк, ранив поважно д-ра Володимира Левицького, адвоката з Підкаменя, завдаючи йому штилєтом дві рани під ліву лопатку й ударяючи його якимсь залізяком по голові. Важко раненого відвезли до шпиталю.

ЩЕ ПРО БОЛЬШЕВИЦЬКИХ АҐЕНТІВ У ШВАЙЦАРІЇ.

ЖЕНЕВА. — Швайцарська преса далі розписується про большевицьких аґентів, які слідили за полк. Коновальцем, що нібито підготовляв замах на советського міністра справ заграничних, Літвінова. Преса пише, що полк. Коновальця вже нема в Швайцарії й з цього боку нема ніяких побоювань, але зате треба боятися заколоту з боку советських аґентів, які вплутують Швайцарію в небажані для неї авантури та наражують її на тертя з іншими державами, з якими вона бажалаб жити в добрих взаєминах.

НІБИ ВОРОГІВ СТАЛО МЕНШЕ.

МОСКВА. — Президент СССР обяснює, що Совети згодилися дати нову конституцію тому, що соціялізм уже осягнув перемогу в Советах та що осталося вже дуже мало ворогів советського режіму.

ТРОЦЬКИЙ ХОЧЕ ВИЇХАТИ ДО ЕСПАНІЇ.

ВАРШАВА (Польща). — Перебуваючий у Норвеґії Л. Троцький подався за пашпорт на виїзд до одного з европейських країв, куди його запрошено на „відчити". Троцькому дано дозвіл і він виїжджає — до Еспанії.

ВБИЛИ ПРОВІДНИКА МОНАРХІСТІВ.

МАДРИД (Еспанія). — Арештовано 17 поліцаїв, підозрілих у вбивстві Хозе Сотеля, провідника монархістів і посла до парляменту. Поліція арештувала його в його помешканні, забрала на поліційний віз і по дорозі вбила, а тіло відослала цвинтарному сторожеві. Чотири поліцаї вже призналися до вбивства. Голова вбитого була прошита кулею, а тіло було поколене ножами. Ті, що призналися до вбивства, належать до протифашистівського союзу.

Убитий залишив вдову, четверо дітей, матір і батька, що має 83 роки. Родині сказано, що вбитого „викрадено".

МОСКВА ПРО ПОБІДУ ҐІТЛЄРА.

МОСКВА (Росія). — Советська преса подає, що сталося те, що треба було передбачити. Ґітлєр використав політичне розбиття в Европі й скріпив себе дипльоматично, заключивши договір з Італією і дійшовши до згоди з Австрією. На думку Советів, це вже ясна справа, що Австрія буде таки прилучена, скоріше чи пізніше, до Німеччини.

ЗНОВ ПРОТИ ЛИТВИ.

РАКІВ (Польща). — „Ілюстровани Курєр Цодзенни" наново розпочав завзяту кампанію проти Литви. Пише, що Литва видає міліони на протипольську пропаґанду, як і протипольську акцію на терені самої Польщі. Каже, що перед у цій акції веде „Союз Визволення Вильна", що „видурює" міліони на протипольську акцію від литовців з Америки і тих, що живуть у Польщі.

НАЛЯКАНІ ЗБРОЄННЯМ НІМЕЧЧИНИ.

ЖЕНЕВА. — Світові дипльомати ломлять собі голови над тим, що то буде в дальших плянах Ґітлєра. Скріпивши себе політично новим союзом, береться Ґітлєр збільшити свою армію до цеї міри, що готов видати на цю справу понад 7 міліярдів долярів. Це така страшна сума, про якої видаток не могло колись навіть снитися німецькому кайзерові.

ІТАЛІЯ ЗАСИПАНА ТОВАРАМИ.

ЛОНДОН. — Зачалися дійсні перегони в доставі всіляких товарів бойкотованій донедавна Італії. Кожна з великих держав намагається наново захопити італійський ринок збуту і надолужити собі ті втрати, які понесено підчас санкцій.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee.

Ente_d as d Class Mail Matter at the Post Office of Jeresy City, N. J. on Carch 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

A cepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016. 4-0807.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

СКІЛЬКИ БЕЗРОБІТНИХ?

Боротьба проти безробіття ведеться далі. Рівночасно з тим іде боротьба за те, скільки є безробітних.

Могло би здаватися, що цього рода боротьба можлива тільки в деспотичних краях, комуністичних і фашиствівських, де урядова партія через свою необмежену владу в краю вважає себе відповідальною за число безробітних. Почуваючися перед народом відповідальною за безробіття, урядова партія в таких однопартійних краях старається закривати число безробітних. Зробити це їй звичайно не тяжко, бо вона має в своїх руках теж усі засоби держави до роблення суспільних обчислень.

У протиставленню до таких країн ґазети по демократичних країнах люблять чванитися, що, мовляв, такого закривання в їх краях не треба. Мовляв, у них таке навіть неможливо зробити, бо навіть якби уряд узявся шахрувати обчислення щодо безробітних, люди таке шахрайство скоро розкриють, а уряд цьому не зможе запобігти, бо в такім краю є свобода слова.

У демократичних краях Европи таке воно справді й є. Та в Злучених Державах було інакше. Уряд своєї статистики безробіття не переводив. Він не мав на це відповідних бюр для збирання даних ні відповідних бюр для табуляції й сумовання обчислень. Злучені Держави були одинокою може державою у світі, що не робила обчислень щодо цього преважного факту: скільки саме є у краю людей без роботи?

Звісно, думаючі люди вважали це справжнім скандалом для країни такого високого розвою, якою без сумніву є Злучені Держави. Побивалися люди за те, щоби уряд нарешті поклав край цьому скандалові.. Добивалися законів від конґресу. Але це все пішло надармо.

Минулого тижня департамент праці при федеральнім уряді в Вашінґтоні пораз перший видав свою оцінку числа працюючих людей і безробітних у Злучених Державах. Здавалосяб, що справа взяла інакший оборот. Та уряд самий каже, що це не статистика, а тільки оцінка (**estimate**). Цебто навіть уряд не вважає поданих собою цифр за правдивий образ стану робіт в один мент.

Американська Федерація Праці пише про цю „оцінку", що вона годиться з „оцінкою робітничих юній". Здавалось би, що справа стоїть справді знаменито. Та це тільки так здається. Нині два обчислення годяться, за місяць не погодяться, і хто тоді буде могти сказати: скільки в краю безробітних. І чи є їх більше, чи менше, як було місяць, або рік тому? Чи йдемо ми вперед? Чи стоїмо на місці? Чи цофаємося назад? Кілько треба на допомогу безробітним? І чи потреби на цю ціль ростуть, чи зменшуються?

Хто може сказати, що це все не є справи великої суспільної ваги? —

О. С.

Смерть Ґоркого

Кождий король середновіччя мав свого блазна, який часом позволяв собі на — досить делікатну правду, але переважно славословив свого володаря і хлібодавця і, як умів, до нього ластився і йому схлібляв.

Ролю блазна в Росії нового царя-Сталіна відограв щойно вмерлий письменник **Максим Ґоркий.**

Не хочу тут давати його характеристику як письменника, ані перечисляти всі — знані з часописів — акти його несмачного сервілізму. Тут хочу звернути увагу на щось інше: **на давнього Ґоркого,** ще з тих часів, коли він гремів проти комунізму, щоби читач усвідомив собі на цім яскравім прикладі, що може зробити з людиною советський режім.

Ось що писав Максим Ґоркий в **Новій Жізні,** часописі, який він видавав у Росії в 1917 і 1918 рр. Тоді ще большевицький режім щойно заіснував, отже не міг ще розвинути такого терору, до якого прийшов скоро по тім.

Ось що писав він **у Новій Жізні** 20. листопаду 1917: „Ленін і Троцький вже заражені огидною отрутою влади, як це показує їх ганебне відношення до свободи слова, одиниці, і до всіх тих прав, за які боролася демократія. Засліплені фанатики і безсовісні авантурники спішать, похиливши голову, на шлях „соціяльної революції", але в дійсности на шлях анархії, і знищення пролетаріяту і революції. На цім шляху Ленін і його сторонники думають, що їм позволено поповняти всякі злочини, як масакра на передмістях Петербурга, спльондрування Москви, скасування свободи преси, масові арешти і т. і. Робітнича кляса повинна зрозуміти, що Ленін робить свій експеримент за ціну її крови. Робітнича кляса мусить знати, що на світі не діються вже чуда, що її чекає голод, повне знищення промисловости і транспорту і довга крівава анархія, по якій прийде не менше крівава реакція. Ось куди веде пролетаріят його, теперішній провідник. Ленін це не всемогучий чудотворець, але цинічний фокусник, якому наплювать і на честь і на життя пролетарів".

Так писав Ґоркий зараз по тім, як большевики переняли владу в Росії.

А ось що 13. січня 1918 в тій самій **Новій Жізні:** „Загрожуючи голодом і масакрою всім тим, які не апробують деспотизму Леніна і Троцького, ці „провідники" самі оправдують деспотизм старої влади, проти якої так довго боролися всі кращі елементи країни. Удаючи з себе Наполеонів від соціялізму, ленінці божеволіють і каяться, приготовляючи руїну Росії. А нарід російський заплатить за їх божевілля морем своєї крови".

Як бачимо — проґнози зовсім не фальшиві... **Новая Жізнь** 24. січня 1918 (той же Ґоркий): „Чого маємо тішитися? Що російські пролетарі вимордовують себе взаїмно в горожанській війні? Що влада зачинає острілювати машиновими крісами цей пролетаріят на вулицях Петербрга? На чім хочете оперти революцію? На баґнетах і кулях?"

Той жеж М. Ґоркий у **Новій Жізні** 16. березня 1918: „Народні комісари дальше змагають до своєї цілі, не зупиняючись преед масовими екзекуціями, масакрами й арештами тих, що не тримаються їх дмки. „Ломай, нищ, грабуй"! — ось їх гасла... І цей нарід, слабий, некультурний, схильний до анархії, — його уважають здібними бути духовим провідником світа, Месією Европи?"

Таких виїмків можна булоб навести більше. Всі вони дихають щирістю і відвагою, на яку бв здібний колишній Ґоркий поки йому не приставили нові володарі ніж до ґорла. І тоді, як багато революціонерів перед Миколою І-шим, він скорився і пішов служити тим, яких уважав за катів своєї країни...

Історія метаморфози Ґоркого цікава і повчаюча. Вона вказує, на що здібний большевицький режім і на що здібний — не пересічний, також само як і пересічний росіянин, зроджений і вихований у рабстві.

Чи цей і інші подібні випадки, які, відслонюють страшне обличчя Росії — навчать українців нарешті остаточно відвернутися від неї? Остаточно пірвати всякі симпатії до тої потвори?

В БОРОТЬБІ З КОМУНІЗМОМ

Львівський „Новий Час" взиває все громадянство до зорґанізованої боротьби з комуністичною пропаґандою. Разом з тим подає допис „Черчанина" з Рогатинщини, в якій розпочато вже таку акцію. В дописі читаємо таке:

Старанням кружка ім. Петра Мигили в **Рогатині** відбувся в неділю, 7. червня ц. р. реферат п. Юрія Горліс-Горського: „Національна політика червоної Москви в Україні". Велика саля в ґімназії була виповнена по береги. Численно зявилися місцеві комуністи, в тому числі й жидки, які чулися дуже непевно, бо прелеґент оперував документальними матеріялами з советських джерел, яких не можна було називати фашиствівськими видумками й брехнею.

Дня 14. червня відбувся той самий реферат у **Черці.** У нашому селі комуністи колись панували. Потім присіли й якийсь час сиділи тихо. Цеї зими знову розвинули активність і повпихались до кооперативів та ріжних орґанізацій. Але робили то так хитро, що ми думали, що наші комунарі вже покаялись. Аж побачивши їх дальшу розкладову роботу й причитавши в „Новому Часі" статтю п. Юрія Горліс-Горського „Фронт на фронт", в якій він демаскував нову тактику комуни, ми зрозуміли в чому справа.

На реферат редактора Ю. Горліс-Горського, який відбувся заходом кружка „Рідної Школи" селянство прибуло масово, як з Черча так і з сусідніх сіл. В салі „Народнього Дому" було понад 500 (пятьсот) слухачів, а багато стояло ще на дворі. Комуністи засіли на салі окремою ґрупою. Прелеґент яскраво висвітлив долю українського селянства й робітництва під пануванням червоної Москви та дійсні причини зростання націоналізму на Україні, як також і його форми. Навязуючи до цитованої ним промови Постишева на зїзді комуністів, в якій той заявив, що націоналістичний рух на Україні є важливою складовою частиною боротьби міжнароднього „фашизму" (націоналізму) проти міжнароднього большевизму, — ред. Горський підкреслив, що боротьба за політичне панування в цілому світі, яка наближається — розіграється між цими двома силами, а все, що плентається поміж ними, як наші ес-деки та радикали, мають перед собою жахливу перспективу; або стати під червоні прапори московського комуно-імперіялізму або під націоналістичні прапори своїх націй.

Коли ред. Ю. Горський посміявся з того, що Постишев перечисляючи тих, що ніби то за гроші німецького й польського ґенерального штабу насаджують на советській Україні націоналізм, зачислив до них і... митрополита Шептицького — то „герщт" наших комуністів Грицько Чолій (до речі один з найзаможніших селян, що пересидів війну й революцію в Америці) — закричав з місця „Це правда! — Товариш Постишев не помиляється!" Криками „брехня!" зареаґували на той виступ Чолія навіть старі, сиві селяни. По рефераті Чолій узяв слово для дискусії й почав гістерично кричати, що українські „фашисти" тішаться, що міжнародній фашизм готовиться до нападу на батьківщину всіх трудящих, щоб зробити в вільній радянській Україні кольонію. Що для нього все, що говорив Постишев — свята правда. Що радянська Україна, це рай для українських селян. Редактор Ю. Горліс-Горський з місця дав Чолієві рішучу гостру відправу. Комуністи підняли авантуру. Загострену атмосферу злагіднив священик о. Михайло Кравчук, який виголосив потім гарну змістову промову. О. Кравчук сказав між іншим, що його не дивує брехня Постишева, а за ним і Чолія на митрополита Шептицького, бо комуністи для своїх цілей послуговуться виключно брехнею. В цьому випадку йде їм про відірвання селян від церкви та її заслуженого пастиря. Комуністи, це жидівські й московські наймити й сумно, що деякі навіть добрі патріоти зпосеред українських соціялістів несвідомо допомагають їм у каїновій роботі. Українська будучність — в приміненних до нашого ґрунту формах націоналізму, в націоналізмі спертому на християнських і корпоративних засадах.

По священикові взяв слово наш радикал Петро Дмитрів і сказав, що прелеґент виступаючи проти одної диктатури — кличе нас під другу, ще гіршу. Що брехнею є слова ред. Ю. Горського й отця Кравчука, що наше спасіння в націоналізмі. В цьому місці вся ґрупа комуністів, а за ними вже й радикали починають бити промовцеві браво. Більшість приявних починають кричати: „Ганьба! Не дамо говорити!". Комуністи й дехто з радикалів здіймають верески. Настрої завогнюються, погрожуючи перейти в бійку. Бережучи інтересів кружка „Рідної Школи" — голова розвязав зібрання. На дворі коло „Народнього Дому" знову завязується гостра дискусія між редактором Ю. Горським і гуртом комуністів, підчас якої виявляється, що „фашист" Ґорський знає на память цілі, уступи з науки Маркса, Леніна, Сталіна, а „вожді" наших комуністів не мають про них зеленого уявлення й оперують загальниково демаґоґічними фразами. Під загальний сміх юрби ред. Горський заявляє Чолієві, що не має що з ним дискутувати, нехай він раніше поїде на курси за Збруч, а при тій нагоді погляне власними очима на червоний рай, щоб знав за що бореться. Коли Чолій сказав: „А-а чом би не поїхав. Але як то зробити?" — Молодий черчанин Василь Гладун, колишній симпатик комунізму, який став націоналістом, побувши шість місяців на Україні в 1931 році й вернувши звідтам — запропонував, що відвезе його своїми кіньми аж до самої границі, а приявні селяни й селянки знад Збруча, які лікуються в Черці — запропонували йому, свої послуги — перевести через границю. Розлючені до краю комунарі — відійшли „з носом".

Реферат зробив на селян глибоке враження й причинився до піднесення протикомуністичних настроїв у селі.

Пуків, Псари й Бабухів запросили редактора Ю. Горського, щоб виголосив реферати для тих і близьких дових сіл.

Наші села готові боротися з комуністичною заразою, яка знову розпаношується. Але для цього потрібна поміч інтеліґенції.

Дніпрова Чайка.

ДІВЧИНА-ЧАЙКА

На Чорному морі є острів суворий, німий: чревоная скеля на буйнім зеленім роздолі одна піднімається вгору червоним шпилем. Не купчаться білії хати по ній, і лист кучерявий її не вкриває, одна тільки стежка зелена збігає по ній: то течійка води весняної прорила червоную глину і вся обросла оксамитом-травою, а далі все мертво, все глухо... Та ніби не все: отам-то на самому розі, над морем, де вічно лютує сивий бурун, на самім тім розі горить ночами якийсь вогник, удень же чайки сіренькі вояться, кигичуть над морем. Що то за скеля, що то за вогник, і защо так люблять чайки ту сивую скелю?

Давно колись, кажуть, на острів той дикий прибув чоловік з невідомих країв. Десь доля лихая вганяла за ним по всім світі, що він не знайшов ніде інде притулку. Маленьке дитятко та вбогії вжитки виніс з човна, заліз у печеру і став собі жити. Як жив, чим живився він спершу, про це не відомо нікому. Згодом дізналися люди, яка була щира душа у того чоловіка: щоночі вогнище велике він розкладав, щоб далеко палало — значило, щоб ті кораблі та суденця, що бігли по хвилях зелених, минали безпечно суворе каміння та банки (банка — мілке місце) лихі, потаємні; колиж розбилося судно, він сам на маленькому човні сміливо кидавсь у море нещасних пливців ратувати. І вдячні люди охоче давали йому великі дари — і гроші й скарби, що возили на тих кораблях; нічого не брав чужоземець, лиш трошки харчів на прожиток та добра, та смолу, щоб ними вогнище живити. І скоро дізналися всі про діда чудного, прозвали його „морським буслом", дізналися й про його дитину, мов русалку, котру хвилі морські колихали-пестили, котру й каміння німе, і ревуча буря жаліли, втішали. І виросла дивно хороша дочка у старого: біла, мов піна морська, як кушір кучеряві коси вкривали її коліна, а очі блакитні світились, як море у ранішній час, а зуби блищали, мов перла зпід уст коралевих. Нічого вона не боялась: ві бурі, ні грому, ні грізної хвилі, бо море було їй як рідне. І сміливо дівчина кидалася з батьком укупі, як часом траплялось когось ратувати, і тільки до кого торкнеться вона, — того не займає розлючене море.

От раз, накупавшись уволю, дівчина тихо заснула на теплім пісочку — а море тоді щось мовчало-дрімало. І спить вона й чує — щось то щепоче; а то між каміння назбиралося троє: птиця-бабич торбоноса, свинка морська та рибонька-злотолуска. Рибонька й каже:

„Винесу я з глибини перел, коралів, ясних самоцвітів за те, що вона ратувала мене: лежала я бідна на банці — хвилі сердиті закинули мене дуже далеко, пекло мене сонце, посмажило зябра, крутивсь надо мною мартин білоперий та хижий, і з ним моя смерть наближалася. Цяж добра дитина взяла мене в руки, всміхнулася привітливо і тихо пустила в море, — і я знов ожила.

— Я її вивчу так плавати, поринати, водити веселих танків, таких їй чудових казок розкажу, — промовила свинка морська, — за те, що вона, моя добра, годує мене, ділиться щиро зо мною харчами, нераз би вже й здохла, як би не вона.

— А я їй, — озвалася задумана птиця-бабич, — я їй скажу новину, та таку, якої ніхто ще не знає. Була я за морем далеко й чула: Прибудуть сюди кораблі, та ґалери, на таких кораблях люди чудні: завзяті, чубаті (їх звуть козаками), нікого вони не бояться і морю навіть старому дарів не дарують, як інші купці мореплавці, лиш веслами часто січуть — зневажають. І море сердите поклало свій гнів на чубатих, і доля лиха присудила їх потопити, побити і скарб їх віддати камінням та банкам, та всім нам, морським челядницям. Великої тайни ніхто ще не знає, лиш їй милосердній повинна я все розказати за те, що вона мене вратувала: злочинець якийсь перебив мені стрілкою крила і я помирала на хвилях зелених; цяж дівчина мила впіймала мене, замовила кров і якогось-там зілля прикладала та все годувала-гляділа, аж поки загоїлися крила. За те розкажу їй цю тайну велику...

— Мовчи! — зашуміли, прокинувшись хвилі: мовчи, не твоє бо діло: не сміє ніхто дізнатись про волю великого моря, не сміє ніхто сперечатися з грізним!

Кинулись хвилі до скелі-каміння, сердито бурчать поміж ними. Злякана свинка й рибка пірнули на дно, а птиця-бабич ізнялася, полетіла. Та пізно прокинулись хвилі: дівчина вчула, скочила раптом і кличе:

— Вернися, птице-бабичу, вернися, усе розкажи, доладу; не треба ні перел мені, ні коралів, ані казок чарівних, ні таночків, — краще розкажи мені доладу, щоб я знала, звідки чубатих отих виглядати, як безталанних з біди визволяти.

А море лютує, а море реве: „Мовчи, не питайся, дурненька дитино! Корись, не змагайся ти з морем, тяжко бо море карає!"

А дівчина думає: „Байдуже! Ревіть собі, хвилі зелені, чорнійте від злости, казіться! А я не віддам на поталу людей тих відважних, я вирву із пельки у хижого моря своїх безталанних братів! Лиш батькові й слова не писну, бо він уже старенький, незмога йому вже боротись, а буде велика негода, я бачу".

І день догорів, і сонце пірнуло у море. Настала велика тиша. Лиш у темряві чути, як дід бубонить та збирається нічну варту відбувати. Дочка попрощалася з батьком, лягла у печері. А тільки старий заходився з вогнищем, вона зараз у човник стрибнула, усе зготувала, узброїлась, бурі чекає.

Ще море спокійне, а там щось далеко гуде: то спільниця моря — хмара грозова йде, і моргає страшними очима і темними крилами віє на дрібні зорі, і гаснуть ті зорі від жаху. Ось вітер, її післанець налетів, засвистав, хоче вогнище згасити. Та дід догадався, підкинув смоли, — розгорілось вогнище ще дужче. І вітер назад, засоромившись, плигнув, і стало все тихо... Знову і ближче ревнула грозовая хмара, і ціла зграя хижих вітрів закрутилась, завила, штовхнула під боки сонні хвилі. Хвилі безладно метнулись до скелі, — скеля шпурнула на них камінцями, — хижо вони проковтнули гостинці і кинулись знов до скелі. А хмара надходить і грім гуркотить і блискавка хижо моргає, і буря жене-підганяє нещасні ґалери: щогли ламає, вітрила дере, купає у хвилях солоних. Та борються з морем відважні гребці, не подаються, чубаті! І ось надігнало їх море, ось розгойдало страшенно і кинуло просто до скелі — і скеля завила, як хижа звірюка, побачивши ласую добич! І око не вспіло зморгнути — вщерть всі ґалери побиті! Дівчина страху не знає, дівчина пливе, керує човном, вихоплює сміливо втопників з моря і жваво на беріг безпечний виносить. Вже їх чимало на березі стало, — ще більше їх гине у морі. А дівчина втоми не знає, дівчина й слухати не хоче, що море їй грізно гукає: „Гей, уступись, не змагайся зо мною! Здобич моя — не віддам я даремно! Геть, відступись, необачна! Доля страшна покарає тебе, — відступись бо!"

Байдуже, — дівчина не слухає! Кинулась хвиля страшенна, утлого човника міцно вхопила, кинула геть аж за банку, розбила неначе лушпинку. Дівчина плаче; плаче вона не від болю, плаче вона не від страху, не за човном вона плаче: жаль їй великий, що нічим уже ратувати нещасних. Ні! таки спробую ще раз!" Миттю одежу зірвала з себе й кинулась просто у море. Не зглянулось гнівне море: хижо коханку свою проглинуло. Та зглянулась правдена доля: смерти собі не знайшла жалібниця відважна, чайкою сірою з моря спурхнула і з гірким плачем полетіла над морем... А дід і не знав, що дочка поробляє, та ті козаки, що вона вратувала, сказали йому. З горя й розпуки дід як розводив вогнище, так у нього й кинувся просто. Згибли дід і дочка, та згибли не зовсім: щоночі вогник на скелі блукає, а сірі чайки без ліку розплодилися на скелі, літають над морем та плачуть-кигичуть, як лиш зачують хижую бурю, звіщають мореплавців та свідчать про давню давнину, про славну дівчину-чайку.

КАСОВИЙ ЗВІТ ОБЄДНАННЯ

(За червень 1936).

I. Прихід:

З перенесення	$ 65.32	
Прихід у червні	1,524.31	
Разом	$1,589.63	

II. Розхід:

а) Висилка до краю:		
1) Визвольна боротьба	$700.00	
2) Рідна Школа	100.00	
3) Музей Визвольної Боротьби	300.00	
4) Лемківщина	150.00	
5) Для допомоги ріжним політичним вязням і на їх оборону	54.00	
6) Інваліди	40.00	
7) Студенти	40.00	
8) Письменники	35.00	
9) Дружині С. Петлюри	12.00	
10) Видавництва	28.00	
11) Тов. „Просвіта" у Львові	20.00	
12) Рідна Школа в Бережанах	8.00	
13) Висилка грошей і письм	13.60	$1,500.60
б) На памятник М. Шашкевича		18.00
в) Удержання канцелярії		25.00
г) Почтова скринка		4.00
Разом		$1,547.60

III. Зіставлення:

Прихід	$1,589.63
Розхід	1,547.60
Остається в касі Обєднання з кінцем червня 1936 року	$ 42.03

Допомога повенянам:

Осталось з попереднього місяця	$ 54.18
Прихід у червні	281.31
Разом	$335.49
Вислано потерпілим від повені	$335.49

Обєднання Укр. Організацій в Америці.

ВИКЛАД ПРО ШЕВЧЕНКА В БЕРЛІНСЬКІМ УНІВЕРСИТЕТІ

(ВУНІ) В пятницю, 22. травня ц. р., відбувся заходом Українського Наукового Інституту в Берліні виклад професора університету в Кенігсберґу, Карла Г. Маєра, на тему „Тарас Шевченко, національний поет України". Виголошений німецькою мовою виклад зібрав численну авдиторії, не зважаючи на те, що незадовго передтим уже відбулась присвячена Шевченкові святочна академія, теж розрахована на німецьку публику. Можна було ствердити значне поширення зацікавлення Україною серед німецького громадянства, тимбільше, що відвідувачі цих обох імпрез були з зовсім ріжних кругів суспільности.

Найперше кілька завваг українця про загальні враження з самого докладу. Проф Маєр добре опановує історію української літератури, зокрема доби першої половини XIX. віку. Це виявилось у його представленні Шевченка не ізольовано, але в ширших рамах світової літератури та її розвитку. Епоху Шевченка прелеґент видимо не лише перестудіював, але й пережив і в його відтворенні тих часів видно синтезу ерудиції, а не нагромадження матеріялу. В освітленні і прийманні епохи дуже виразно виступала суто німецька ментальність прелеґента, що робило виклад інтересним і для української публики. На окрему увагу заслуговує техніка викладу у проф. Маєра з характеристичними підкресллюваннями важливіших місць викладу; ці підкреслювання, може мимохіть зраджували велике захоплення прелеґента поезією Шевченка.

З огляду на вже згадану германську ментальність цікаво для нас усіх, яку саме рису у Шевченка як людини і поета передовсім підкреслив Маєр. В осередку своєї уваги поставив Маєр ґеніяльність, порив і надлюдську силу духа, що супроти неймовірних перепон допомогла Шевченкові, як людині, пробитись крізь життя з найбільш безрадісних низин його і що одушевлювала цілу його творчість, яка завдяки цьому обернулась у пророцтво у провідні гасла життя цілої нації на довгі століття. Серед усіх можливих терпінь і тяжких переживань Шевченко завше зберігав у собі здоровий гін до життя і бадьорий оптимізм. Шевченко, одушевлений мрією жити і бачити свій поневолений нарід щасливим, цю свою одушевлюючу ідею зберігає, не зважаючи на всю безвідрадність сучасного йому положення. В порівнанні з Шевченком виглядає найтиповіший представник російської літератури, Достоєвський, хорим песимістом з психопатольоґічними рисами. Яка разяча ріжниця усього світовідчування цих двох сусідніх народів виявилась у цих двох представниках їх літератур! Чи не являється могутній порив Шевченка символічним для бажання жити і змагатись у цілої української нації?

Недурно являється Шевченко „цілою" Україною, тоді, як ані Ґете ані Міцкевич не являються „цілою" Німеччиною або Польщею. В нім зосередились увесь гін і праґнення до боротьби і волі всіх верств українського народу, ціле його минуле і здорові первні майбутнього. Шевченко теж звеличував мілітарну потугу України (козацтво!)

Свій виклад, який попередив вступ з історії української літератури до Шевченка, проф. Маєр ілюстрував винятками з поезій „Кобзаря" („Катерина" сутичка двох ріжних психольоґій: української і російської; „Кавказ" — ріжниця до поезій Лермонтова; „Гайдамаки" — убивства і розпучлива несправедливість, ненависть до гнобителів; „Іван Підкова" та „Гамалія" — військова моґутність України), що зробили велике враження на авдиторію. Серед бурхливих оплесків закінчив проф. Маєр свій цікавий виклад, за який йому може бути дуже вдячне українське громадянство.

ВЕЛИКИЙ ПРОЦЕС ОУН У ЛЬВОВІ

(Подано за львівським часописом „Діло").

Пляновані замахи на ученика, ком. Кособудзького і Крушельницького.

Далі підс. Бандера видав приказ убити невідомого ученика VII. кл. тому, що він був конфідентом. Але Бандера знову не подає на це ніяких доказів. Якщо вірити Підгайному, то замах на того ученика ударемнено лише завдяки йому.

Приказ виконати замах на ком. Кособудзького дав теж підс. Бандера, без присуду революційного трибуналу, бо це поляк, отже ворог. Якщо ком. Кособудзького не вбили, то це не заслуга підс. Качмарського, але підс. Підгайного, який розмістив боєвиків Качмарського так, що вони не бачили, коли ком. Кособудзький вийшов з ресторану Альгамбра на Східних Торгах.

Опісля прокуратор обговорив ролю підсудних Зарицької та Свєнціцької у справі слідкування за ком. Кособудзьким. Прокуратор не вірить, щоб обі підсудні не знали, або бодай не здогадувалися, що це знову щось підозріле.

Прокуратор не вірить теж зізнанням Бандери, щоб він відкликав атентат на ред. А. Крушельницького, коли довідався, що він хоче виїхати до СССР і ОУН сподівалася, що його стріне там заслужена кара. Прокуратор не вірить, щоб Бандера відкликав цей приказ, як тепер зізнав на розправі. Якщо Крушельницький оминув смерти — то теж лише завдяки Підгайному. Одночасно прокуратор доходить до висновку, що це новий доказ компромітації ОУН, яка хотіла вбити людину, щодо якої не було даних, що він був совєтофілом.

Атентат у большевицькому консуляті.

Прокуратор пригадує, що атентат у большевицькому консуляті в 1933 р. виконав Лемик і за це засудив його вже наглий суд. Прокуратор каже, що стояв і нині стоїть на становищі, що той атентат виконано не лише тому, щоб задемонструвати проти терору червоної Москви на совєтській Україні, але ще й тому, щоб попсувати взаємини між Польщею і СССР. Бандера рішив посвятити людину, щоб опісля використати цей процес за атентат до пропаґанди не лише проти большевиків, але також проти польської держави. Опісля обговорив ролю поодиноких підсудних за співучасть у цьому атентаті, а саме: Бандери, Шухевича, Підгайного, Сенькова та Мигаля. Прокуратор каже, що відповіди боєвиків, які приходили на адресу „Ксавери Брудас" до політехніки, відбирав підс. Р. Шухевич. Підгайний обтяжив Шухевича тому, бо хотів мати спокій зі слідством і позбутися дальших переслухань. Підгайний признався до всього, отже був би взяв на себе теж вину Р. Шухевича, якби почувався до неї.

Петарда в друкарні Яськова і плянований атентат на воєв. Юзефського.

Вибух петарди в друкарні Яськова був одною ланкою в ланцюгу протибольшевицької акції. Але тут — каже прокуратор — прийшла чергова компромітація ОУН, бо виявилося, що редакція та адміністрація „Праці" приміщувалася при вул. Кохановського, а не у друкарні Яськова.

З черги прокуратор обговорив справу плянованого атентату на воєв. Юзефського, кажучи, що Бандера не вдоволився лише Львовом і Сх. Галичиною, але сягнув теж на Волинь. Чому? Бо йому не подобалася політика воєв. Юзефського.

Вбивсвто дир. Бабія.

Після того прокуратор спинився довше над убивством бл. п. дир. І. Бабія. Підкреслив, що дир. І. Бабій згинув невинно. Це вбивство осудило теж українське громадянство. На доказ прокуратор відчитав цілу статтю митрополита Шептицького, що була поміщена в „Архиепархіяльних Вістях" у 1934 р. з осудом цього вбивства. Прокуратор заявив, що дир. І. Бабія мали вбити на три дні перед процесом Лемика, Маєвського і тов., щоб позбутися невигідного свідка в цьому процесі, побоюючись, що дир. Бабій осудить ОУН публично на судовій розправі за її шкідливу діяльність між молоддю. Це зрештою сказав теж дир. Бабій у слідстві у справі цих членів „Юнацтва".

Прокуратор згадав теж про другу тезу, що дир. Бабія вбили і тому, щоб суспільність бачила, що ОУН ще існує. Далі прокуратор обговорив ролю поодиноких підсудних у співучасти в цьому вбивстві, як Мигаля, Качмарського, Малюци та інших.

З черги прокуратор обговорив ролю підсудних: Рачуна, Івасика, Феника, Федаківної та Равлика.

Штаб і резерва ОУН.

Я згадав на початку, — каже прокуратор — що тут сидить теж штаб, себто мозок організації, який підготовляв людей, виховував їх на боєвиків та поширював ідеольогію ОУН. До цього штабу прокуратор зачислив: Бандеру, провідника краєвої екзекутиви ОУН, далі Стецка, Янова, Макарушку та його помічника Пашкевича, Спольського, Малюцу, Шухевича, Підгайного і Мащака.

Підсудні Гнатевич та Коцюмбас — це резерва ОУН. Оба вони займали високі становища в ОУН і виконали все те, що до них належало.

Заявив, що псевдонім „Лісовий", про який згадується у документах з архіву Сеника, є псевдонім саме підс. Гнатевича. Покликом до присяглих суддів, щоб затвердили питання щодо вини всіх підсудних, прокуратор скінчив промовляти в год. 6-тій вечором.

По промові прокуратора промовляли оборонці.

Промова обор. д-ра В. Горбового.

На початку своєї промови оборонець обговорив відносини, серед яких зродився і виріс цей великий процес. Завданням суддів проаналізувати ці відносини. Пригадав, що карний закон наказує основно проаналізувати вчинок підсудного, що складається з мотивів, самого чину і наслідків. Оборонець дуже здивувався, коли прокуратор звернувся з покликом, щоб судді не звертали уваги на мотиви, бо вони — мовляв — не грають ролі. Навпаки! Мотиви в кожному вчинку, який підлягає карному законові, відіграють найважнішу ролю.

Визвольні змагання.

Оборонець заявив, що світогляд підсудних Ст. Бандери, Я. Стецка, Качмарського і Равлика, а головно двох перших кристалізувався підчас світової війни, в якій ненависть була головним мотивом діяльности. Їх світогляд кристалізувався тоді, коли український нарід переживав своє відродження. Тоді ідея найвищого добра нації попхнула до чину, який зродив самостійну українську державу. Тоді теж молодь, що сидить на лаві підсудних, вдивлялася у велику місію свого народу. Молодь була свідком переломової доби в житті свого народу, коли ідея ставала дійсністю. Ці моменти запали глибоко в їхню душу і кров. Нема сили, щоб могла усунути ці речі з їхньої душі.

Але прийшли 1919 і 1920 р. і 7 міліонів українського народу опинилися в межах польської держави. Пригадав, що тут діють дві протилежні сили з однаковою натугою і тому не може бути ідейної гармонії. Якби прийшлося дати відповідь, чи можлива тут розвязка української проблеми, оборонець знайшовся би в дуже тяжкому положенні.

Два напрямки.

Цей процес — говорив далі оборонець — є одним з найбільших політичних процесів і тому тут заторкується політичні справи. Яке політичне положення — ви панове судді знаєте. До цього положення нарід мусить заняти якесь становище. Воно ж залежить від психольоґічного наставлення. Старше громадянство обмежує[illegible]ється до заяв, молодь хапається більше радикальних засобів, щоб здійснювати вимоги. Далі оборонець пригадав, що у світі панували завжди два напрямки. Один це пасивне ставлення до життя, другий — це витворювання пригідних обставин. І якщо взяти під увагу почування, волю і сильну віру цих людей другого напрямку, тоді тяжко було би знайти психольоґічну формулу, щоб поставити їх до ряду пасивних людей. Сама природа людської душі не признає лінії найменшого опору. Зрештою присвічував їм приклад визвольних змагань польського народу. І це є ті мовиви, які кермують діланням поодиноких підсудних.

(Далі буде).

ПОВІДОМЛЕННЯ

Подаємо до відома, що всі члени Екзекутиви „Дня Українських Націоналістів", (що відбувся минулої неділі в Лінден, Н. Дж.), як теж всі делеґати від поодиноких товариств, що розібрали тікети на цей День і що брали яку небудь чинну участь у ньому, мають бути на зборах **у пятницю, 17-го липня,** в год. 8-мій вечером у Січовій Галі при 229 Спрінґфілд Евню, Нюарк, Н. Дж., щоб обрахувати цілий бизнес, що був ведений на цьому святі. 163

Екзекутива „Дня Укр. Нац."

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

ҐЛЕСТОНБУРИ, КОНН.

На Рідну Школу.

Дня 7. червня б. р. парохіяни укр. греко-кат. церкви св. Івана Хрестителя справили несподіванку-забаву свому щирому парохіянинові Пилипові Крілеві, що так вірно і дбайливо працює для своєї церкви ні свого народу. При тій нагоді на зазив його самого зібрано на Рідну Школу в старім краю $8.65. Зложили по $1: п. Кріль і Юлія Родзінка; по 50 ц.: П. Галун, Марія Галун і Марія Творкінс; по 35 ц.: Софія Кебус і М. Гапкевич; по 25 ц.: Марія Сидорак, Л. Сидорак, Марія Смик, П. Смик, Анна Кріль, М. Стисло, П. Соляр, Анна Соляр, М. Дзядик, І. Бонк, Марія Качмарик, Юстина Стисло і Д. Кріль. Дрібними зібрано $1.20. Разом вислано через Обєднання на Рідну Школу $8.65.

Г. Стисло.

ХТО МАЄ КАЛЄНДАРІ У. Н. СОЮЗУ З РОКІВ ВІД 1896 ДО 1910?

Проситься про це повідомити редакцію „Свободи".

"SVOBODA"

81-83 GRAND ST., або P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ. Тот. ім. І. Франка, від. 372, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в пятницю, 17-го липня, в год. 8-мій ввечір. Просимо членів прийти на час. Довгуючих членів напоминаємо, щоб вирівнали свої залеглости. — Ю. Голяцький, предс.; М. Дубас, кас.; В. Реповец, секр.

ГЕМТРЕМК, МІШ. Тов. Згода, від. 20, повідомляє своїх членів, що піврічні збори відбудуться в суботу, 18го липня в год. 7-мій ввечір, в Українській Хаті на Грийлінг вул. ч. 2240. Просимо всіх членів прийти на ті збори, бо уряд і контрольна комісія мають здати справоздання за пів року. Маємо теж важні справи до полагоджения. Довгуючих членів просимо вирівнати свої залеглости, бо впротивнім разі будуть суспендовані. — М. Прихітко, предс.; Н. Триш, рек. секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Бр. св. Володимира, від 130, повідомляє своїх членів, місцевих і позамісцевих, що піврічні збори відбудуться в суботу, 18-го липня, в годині 8-мій ввечір, в У. Н. Домі 217-219 Іст 6-та вул. Обовязком кождого члена є прийти на збори в означенім часі. Довгуючим членам пригадуємо, щоб вирівнали свої залеглости. Взиваємо членів, щоб привели нових кандидатів у члени. Кождий Українець повинен вписати свої діти в члени Союзу. Неприявний на зборах член підлягає карі згідно зі статутом. — Антін Карпович, рек. секр.

НАНТІКОК, ПА. Бр. Преоб. Господ. від. 29, повідомляє всіх своїх членів, місцевих і позамісцевих, що піврічні збори відбудуться в суботу, 18-го липня, в год. 7-мій вечером, в гали церковній. На зборах буде справоздання контрольної комісії і урядників. Всі члени, щоби прийшли й вирівнали свої залеглости. Збори відбудуться скорше з причини, що буде Український День. — В. Блюй, предс.; Ост. Яхван, кас.; І. К. секр.

ЙОНКЕРС, Н. Й. Тов. Подільська Січ, від. 8, повідомляє своїх членів, що піврічні збори відбудуться в пятницю, 17-го липня о годині 7.30 вечером в гали Укр. Нар. Дому при 13 Вашінґтон вул. Просимо членів прийти і вирівнати свої довги. — Н. Чолій, предс.; В. Мандзій, секр.

СЛИКВІЛ, ПА. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 126, повідомляє всіх своїх членів і члениць, що піврічні збори відбудуться в неділю, 19-го липня, точно в год. 2-гій пополудні, в Гали Церковній. На порядку деннім буде справоздання контрольної комісії з піврічного діловодства і інші біжучі справи. Просимо довгуючих членів і члениць виповнити свій довг, який довгують до відділової каси, бо впротивнім разі поступимо з ними згідно зі статутом. Цього місяця будемо принимати нових членів без вступного. Тому просимо приєднувати нових членів і вписувати свої діти, коли вони ще не вписані. — І. Пендзишак, предс.; Гр. Дидів, секр.-касієр.

ШІКАГО, ІЛЛ. Товариство ім. Тараса Шевченка, від. 252, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 19-го липня, в год. 11:30 зараз по Службі Божій в парохіяльній гали при 1944 Ірі вул. Пригадуємо членам, щоб платили вкладки на зборах. Котрі члени ще не вписали своїх дітей до У. Н. Союзу то повинні вписати тепер, і також приєднувати старших в члени Союзу. — І. Маґас, предс.; Н. Батюк, секр.; А. Багрій, касієр.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. Тов. Любов, від. 370, повідоомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 18-го липня, в год. 6-тій вечором, в гали церковній під ч. 127 Парк вул., тому всі члени мають бути на означений час, бо маємо важні справи до полагоджения. Контрольна комісія здасть справоздання за минулих 6 місяців, довгуючих членів напоминаємо, щоб прийшли на ті збори і вирівнали свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані, кождий член повинен старатися приєднати нового члена до Тов. й до Союза. — І. Хонета, предс.; В. Колесник, кас.; Я. Децембер, секретар.

МІЛВОКІ, ВІС. Тов. ім. Івана Франка, від. 103, повідомляє всіх своїх членів, місцевих і позамісцевих, що піврічні збори відбудуться в суботу 18-го липня в годині 6.30 ввечір в церковній галі на Скот вул. Напоминаємо всіх членів, щоб прийшли на ці збори на час, бо маємо важні справи до полагоджения. Не приявний член на цих зборах підлягає карі згідно з товариським статутом. — Т. Таній, предс.; А. Гатала, кас.; Н. Кудринський, секре.

СЕЙР, ПА. Тот. Вільні Козаки, від. 236, повідомляє всіх своїх членів, що піврічні збори відбудуться в четвер, 16-го липня, в годині 7-мій ввечір, в звичайній галі. Просимо всіх членів прийти на збори, бо маємо важні справи до полагоджения. Кождий член, котрий не прийде на збори буде караний $1, а урядник $2. — Тит Шкирпан, предс.; Т. Баль, кас.; Мих. Ковалевич, секр.

ГЕЙЗЛЕТОН, ПА. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 85, повідомляє місцевих і позамісцевих членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, 19-го липня, в год. 1-шій пополудні в Юніон Гол 43 Норт Візмінг вул. На зборах буде справоздання фінансове за 6 місяців і контрольори здадуть свій звіт. Довгуючі члени, котрі не вирівнали місячних вкладок, щоб постаралися їх вирівнати. Бр. просить членів, котрі висилають свої вкладки почтою, щоби висилали на час, бо через таку тяганину спізнюють висилку розмету до Союзу. Члени, котрі не вирівнають своїх вкладок наражують себе на суспендовання. — В. Шипула, предс.; М. Поливка, кас.; Он. Костюк, секр.

ВІЛМІНГТОН, ДЕЛ. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 247, подає до відома всім членам, місцевим і позамісцевим, що піврічні збори відбудуться в четвер, 16-го липня, в год. 7-мій вечером під ч. 623 С. Гead вул. Просимо всіх членів прийти на збори де кождий член матиме нагоду почути піврічне справоздання. Просимо довгуючих членів вирівнати свої залеглости. Просимо своїх чесних українців вступати в члени У. Н. Союза, а не до чужих. — Н. Кравчишин, предс.; І. Гичка, кас.; П. Сис, секретар.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Тов. ім. Івана Франка, від. 83, повідомляє місцевих і позамісцевих членів, що звичайні збори відбудуться в пятницю, 17-го липня, в год. 7-мій вечером, в домі У. А. Горожан під ч. 847 Норт Френклин вул. Просимо членів прийти на ці збори, бо контрольна комісія здасть звіт за 6 місяців з діяльної праці Товариства. Довгуючих членів напоминаємо вирівнати свій довг, коли цього місяця не вирівнають, будуть суспендовані з Тов., і У. Н. Союза. — С. Чорномаз, секретар.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Піврічні збори Бр. св. Юрія, від. 239, відбудуться в суботу, 18-го липня точно в год. 8-мій ввечір. Біжучі справи буде полагоджувати секретар вже від год. 7-мої ввечір. Просимо усіх членів прийти на збори та вислухати звіту контрольної комісії і уряду за перший піврік нашої праці. Тому, що на цих зборах будуть переведені важні ухвали, приявність усіх членів конечна. — Уряд.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. Тов. Івана Франка, від. 97, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 19-го липня, в год. 1.30 пополудні в галі церковній під ч. 47 Гоп вул. Просимо щоб усі члени прибули на означений час, бо уряд не буде сидів і ждав з осібна на кождого члена аж до 5 год. Збори будуть скінчені в 3-тій годині, а Хто не прийде і не заплатить, то буде його власна вина. Довгуючі члени будуть суспендовані. — Т. Скоробогатий, предс.; М. Табачук, секр.; Ю. Нестор, кас.

ВІЛКС БЕРИ, ПА. Бр. св. Василія Великого, повідомляє своїх членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, 19-го липня, в гали церковній зараз по Службі Божій. Буде справоздання контрольної комісії за 6 місяців і будуть інші організаційні вправи. Тому обовязком кождого члена є бути приявним на тих зборах. Член, котрий не прийде на збори заплатить $1 кари, а урядник $2. — Й. Крохмалюк, секретар.

ЛОРЕЙН, О. Тов. У. Н. Союза, від 50, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 19-го липня, в год. 1-шій пополудні в гали де звичайно. Приявність всіх членів конечна, бо маємо важні справи до полагоджения. — М. Шемичик, секретар.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. Піврічні збори Бр. св. О. Николая, від. 104, відбудуться в неділю, 19-го липня, в Народнім Домі точно в годині 3-тій пополудні. Просимо всіх членів прийти на збори, бо буде справоздання уряду і контрольної комісії за 6 місяців. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости, бо будуть суспендовані. Неприявний член підлягає карі 50 ц., а урядник $1.00 — М. Вітик, предс.; І. Ворона, кас.; М. Зельвак, секр.

АСТОРІЯ, Л. АЙ. Бр. св. О. Николая, від. 5, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів і члениць, що місячні збори відбудуться в суботу, 18-го липня, в годині 7.30 ввечір, в гали Чеського Нар. Дому, 29-19 24-та Евеня. Просимо всіх своїх членів бути на зборах. Контрольна комісія здасть справоздання за останніх 6 місяців. Члени, що подіставали тікета на Пікнік зволять принести гроші. Шановні члени і члениці! Уряд взиває вас і вірить, що в 1936 році ви впишете свої діти в члени У. Н. Союза. Взиваємо довгуючих членів, хоч в части сплатити свій довг, бо інакше будете наражені на втрату всіх членських прав. Неприявний на тих зборах член і урядник підлягає карі згідно зі статутом. — І. Сидор, предс.; А. Климишин, кас.; П. Барнич, секретар.

АЛЕНТАВН, ПА. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 147, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 19-го липня, в 2-гій годині пополудні, під ч. 803 Н. Фронт вул. Обовязком кождого члена є прийти на час і заплатити місячні вкладки члени старші і діти. Незаплативщи вкладки, будуть суспендовані. Члени, котрі можуть заплатити згори на цілий рік, отримають опуст. — Павло Лагоцький, серетар.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. Товариство Українська Січ, від. 170, повідомляє всіх своїх членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, 19-го липня, в годині 6-тій вечером, в гали Нар. Дому, 181-183 Флїт вул.. На ці збори просимо всіх членів прийти конче, бо це є піврічні збори. Маємо багато справ до вирішення. Просимо довгуючих членів вирівнати свій довг, бо впротивнім разі будуть суспендовані. Члени, котрі платять за дітей, хай платять кождого місяця. — П. Мелень, предс.; О. Логин, кас.; Гр. Готра, фін. і рек. секретар.

БЕТЛЕГЕМ, ПА. Бр. св. Димитрія, від. 288, повідомляє усіх членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, 19-го липня, в годині 2-гій пополудні в гали українській 3-та і Карбон вул. росимо членів прийти на час, бо маємо важні справи до полагодження. Буде справоздання за останніх 6 місяців. Напоминаємо членів, котрі довгують до Братства, щоб прийшли і вирівнали свої залеглости, бо впротивнім разі будуть суспендовані. — Т. Данилюк, предс.; М. Брус, кас.; І. Малицький, секр.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. Тов. Запорозька Січ, від. 2006, повідомляє всіх своїх членів, місцевих і позамісцевих, що піврічні збори відбудуться в неділю, 19-го липня, в годині 2-гій пополудні Просимо членів прийти на час. Член, котрий не прийде на ці збори, або урядник, підлягають карі згідно зі статутом. Довгуючим членам пригадуємо, щоб вирівнали свій довг на цих зборах, бо впротивнім разі будуть суспендовані. На цих зборах будемо принимати до Тов. і до Союза без вступного. Просимо батьків, котрі мають своїх дітей, а ще не є вписані в члени, щоби їх привели і вписали до Тов. і до Союза. Контрольна комісія здасть справоздання з другого кварталу. — І. Околіта, предс.; І. Панькін, кас.; Н. Вецал, фін. секр.; С. Мостецький, рек. секр.

МІЛВІЛ, Н. ДЖ. Тов. Запорозька Січ, від. 347, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 19-го липня, о годині 2-гій пополудні, в гали де звичайно. Просимо всіх членів, щоби прийшли на збори, бо маємо важні справи до вирішения. — Т. Ковальский, пред.; П. Прохович, кас.; Г. Тимчій, секр.

ДЖОЛІЄТ, ІЛЛ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 111, повідомляє своїх членів, що місячні збори, котрі мали відбутись дня 19-го липня, перенесено на день 26го липня. Як звичайно на означений час. — Уряд.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 42, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 19-го липня, в гали У. Н. Дому 237 Горе Евеню. Конечність вимагає, щоб член був приявний на зборах на означений час. — Петро Головачук, фін. секр.

КЛІВЛЕНД, О. Тов. Запорозька Січ, від. 251, повідомляє всіх своїх членів, що місячні й піврічні збори відбудуться в неділю, 19-го липня, зараз по Службі Божій в школі парохіяльній. Обовязком усіх членів є прийти на ці збори. Буде справоздання за останніх 6 місяців, як також маємо багато справ до полагоджения. Довгуючі члени мають вирівнати свій довг, або будуть суспендовані. Неприявний член на цих зборах підлягає карі згідно з ухвалою Товариства. — В. Козир, предс.; І. Жолопчук, кас.; Н. Страп, секретар.

УКРАЇНСЬКА РАДІОВА ПРОГРАМА.

Що неділі, від 11:30 до 12-тої рано і від 2:30 до 3-тої пополудні (Standard Time) можете почути по стації WAZL 140 кс., в Гейзелтон, Па., українські пісні, передавані п. Н. і Анною Грабарович, які більше як два роки приїздять з Централії, Па., і веселять українців.

Щиро дякую панству Грабаровичам за передану українську пісню для мого сина Ярослава, з нагоди його уродин.

Пан Грабарович грає теж на пікніках і весіллях. Піддержуймо своїх.

О. Костюк.

ВІДОЗВА
до земляків з Надвірної.

Наші останні визвольні змагання та невдача нашого зриву доказали нам, що в житті кождої новітньої нації міста відіграють передову ролю на кождім відтинку організованого життя. Тимто сьогодня в нас, в старому краю звертається пильну увагу на розвій наших міст та місточок. Стремлінням наших провідних кругів є організація міського населення довкола ріжних культурно-освітних, кооперативних та спортових товариств. І в нашому місті Надвірній праця в тім напрямі йде. Має вона, що правда, великі браки та недостачі, які сильно громадянство старається по змозі своїх сил усувати.

Одною з таких недостач наших передмість, а зокрема найсвідомішого, найгустіш заселеного, але в парі з тим і найбільш під оглядом національним загроженого передмістя „Млини" — брак власного дому, де примістились би всі культурно-освітні, кооперативні та спортові установи того передмістя. Населення того кутка це виключно мало-безземельні рільники та тартачні робітники, які одні і другі ледви виживлюють себе враз з родинами.

І от не зважаючи на тяжке матеріяльне положення, завдяки кільком свідомим одиницям, вдалося по тяжких трудах купити від жидівської рідні будівельну парцелю, де хотіли вибудувати Народній Дім з театральною салею і де б знайшли приміщення всі установи передмістя.

Алеж матеріяльні злидні не позволяють приступити до будови. Населення іншої частини міста живе під обухом великого тягару, який мусить брати на свої плечі, а саме будови нової церкви на місці спаленої підчас війни дорогоцінної мамнявської кедрової церкви. Довколичні села дусяться під тягарем своїх будов чи то читальняних домів, церков, громадських лазнів чи інших. І мимо незвичайно пекучої прямо дошкольної потреби будови — праці розпочати не можна, хоча всі мешканці передмістя Млини обох полів без ріжниці віку зобовязалися дати неограничену кількість своєї фізичної праці при будові. Маємо вправді деякі дуже скромні фонди на ту ціль узискані з добровільного оподаткування наших мешканців та імпрез наших установ — все це одначе надто мало, щоб братися до будови, бо бляха та залізні матеріяли — з огляду на більші розміри будови потребує видатку щонайменше у двацятеро більшого як наші дотеперішні фонди.

Хотячи посунути справу будови Народного Дому вперед — звертаємося отсим з горячим проханням до Вас: допоможіть нам своїми лептами виставити будинок — бастіон, у який заломлювавбися наступ наших ворогів. Віджалуйте для нашого передмістя яку тільки зможете квоту, а причинитеся до скріплення й поширення нашого стану посідання на нашій не своїй землі.

Памятайте, що кожда Ваша лепта в наших обставинах пятикратно вартніша так під оглядом внутрішньої своєї грошевої як тимбільше моральної вартости. Ваша пожертва причиниться до великого підйому серед тутешних злиднями битих громадян. Ваша хочби найменша пожертва відібється тисячним відгомоном вдячности та охоти до громадянської праці наших міщан. Тож прихиліться до нашого прохання.

Жертви просимо слати (с Обєднання або на адресу:

„Укр. Коопер. Банк",
в Надвірній.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS

UKRAINIAN-AMERICANS OPEN SESSIONS HERE.

Four hundred delegates, representing 10,000 organized Ukrainian-Americans, yesterday began a two-day session in Ukrainian National Home, 2253 W. 14th Street, of the sixth annual convention of the Organization for the Rebirth of the Ukraine.

The group, which has seventy branches has for its aim the ultimate freedom of Ukrainian territories now devided between Russia, Poland, Rumania and Czechoslovakia.

Business sessions yesterday and a dance last night were first day events. Dr. Alexander Granovsky, of the University of Minnesota, chairman of the convention, presided. Gregory Herman of Wilkesbarre, Pa., national chairman of the organization, was a speaker.

Eugene Lachowitch, lecturer and journalist of Lwow, Poland, will be the principal speaker at the session this afternoon.

The convention executive committee is composed of Rev. Basil Merenkiw, pastor of SS. Peter and Paul Ukrainian Greek Catholic Church; John Popovich, chairman of the organization's Cleveland branch, and Mrs. Mary Kukiz, women's group leader.

(Cleveland Plain Dealer, June 28, 1936)

HEADS UKRAINE GROUP
Dr. Granowsky Leads Movement for Regaining Independence

Bearing resolutions opposing Bolshevism and Communism, Dr. Alexander Granowsky, newly chosen permanent chairman of the Organization for the Rebirth of the Ukraine, left for his home in St. Paul, Minn., today. He expressed himself as satisfied with the progress being made for the Ukraine's regaining her coveted independence.

The organization had been in session in the Ukrainian National Home, 2255 W. 14th street, in which bold plans were made for uniting Ukrainians now scattered throughout Russia, Poland and the Balkan states. Support of the Ukrainian Church was asked for in these plans.

(The Cleveland Press, June 29, 1936).

Текле Гаваряті.

— Знаєте, від чого представник Етіопії називається Гаваряті?

— ???

— Бо як він приїхав до Женеви, подивився на Лігу Націй і сказав: Га! варяти!...

БЛИЗНЯТА ТАРЗАНА.

(55)

Коли Гудаг, збожеволілий слон, почав наступати на Тарзана, останній побачив, що одиноке його спасення є в утечі. Тарзан, могутній пан нетрів, був великої відваги. Він зовсім не боявся смерти. Одначе бій зі слоном серед тих відносин видавався йому таким нерівним, що це булоб глупо навіть його розпочинати.

Він знав теж, що тільки якимсь чудом може вратуватися від цього озвірілого кольоса і це чудо міститься у його ногах. Слони звичайно можуть дуже скоро бігти, хоч не на довгу мету. Одначе мало звірят у нетрах могли міряться своїми ногами з ногами Тарзана. Він бігав немов блискавка.

Та з другого боку, Тарзанові ще не приходилося зустрічатись із слоном, таким скорим, яким був Гудаг. Божевілля слона, здавалося, ділало на його мязи в той спосіб, що вони діставали впрост неймовірну еластичність. Одначе небезпека теж скупчувала всю енергію Тарзанового тіла в його ногах. Він біг, начеб не дотикався землі.

Та нагло доля видно повернулась на сторону слона. Тарзан у бігу наступив на гострий камінь, що був прикритий порохом. Хоч пяти Тарзана були тверді мов підошви, то камінь усетаки розтяв йому глибоко ногу та спричинив у ній великий біль. Тарзан, кульгочи, звільнив біг. Розюшений слон наступав йому на пяти.